

Gwers 36 – Y Casglwr Trethi Bychan

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Luc 19: 1–10

Er mwyn cyllido'u hymherodraeth fyd-eang, roedd y Rhufeiniaid yn codi trethi trwm ar y cenhedloedd yr oeddent wedi'u goresgyn ac o fewn eu rheolaeth. Gwrthwynebai'r Iddewon y trethi hynny oherwydd fe'u defnyddid i hyrwyddo llywodraeth secwlar a'i duwiau paganaidd, ond nid oedd ganddynt ddewis ond eu talu. Casglwyr trethi oedd y bobl fwyaf amhoblogaidd yn Israel. Iddewon oeddent, yn gweithio i Rufain ac oherwydd hynny, ystyrid a gelwid hwy yn fradychwyr. At hynny, roedd yn hysbys fod yn gasglwyr trethi yn cyfoethogi eu hunain trwy odro eu cydwladwyr. Nid yw'n rhyfedd, felly, fod y bobl yn grwgnach pan ddywedodd Iesu, '...y mae'n rhaid i mi aros yn dy dŷ di heddiw' (Luc 19:5).

Nid oedd Iesu'n bwriadu aros yn Jericho. Mynd trwy'r dref yr oedd Iesu, ond rhoddodd hynny gyfle i Sacheus i'w weld. Enw Hebreig yw Sacheus a'i ystyr yw 'yr un cyfiawn' neu'r 'un pur', ond nid oedd yn byw'n deilwng o'r enw hwnnw o bell ffordd. Ar wahân i'r hyn a ddywed Luc yma, ni wyddom ddim am Sacheus. Deuwn ar draws gasglwyr trethi yn Luc 3:13 a 5:27, ond yr oedd Sacheus 'yn brif gasglwr trethi'. Nid yw'r teitl hwn i'w ganfod yn unman arall ac er nad yw arwyddocâd y teitl yn hysbys y mae'n bosibl fod Sacheus yn bennaeth adran drethu leol, rhan o Jwdea, tiriogaeth o amgylch Jericho efallai. Byddai Sacheus yn cyflogi eraill i gasglu'r trethi, e.e. Mathew (Gwers 27), ac yn trosglwyddo'r swm gofynnol i'r Rhufeiniaid. Byddai Jericho yn le delfrydol i fod yn gasglwr trethi oherwydd ei lleoliad ar ffordd fasnach o Jerwsalem tua'r dwyrain. Un ystyr i'r enw Jericho yw 'dinas y palmwydd' ac y mae'r haneswyr Plini a Tacitus yn canmol cyfoeth ei phalmwydd. Does dim rhyfedd fod Sacheus yn gyfoethog. Gweler hefyd Wers 27.

Ar ôl iddo gyfarfod Iesu, sylweddolai Sacheus fod angen unioni ei ffordd o fyw ac y mae'n dangos y modd yr effeithiwyd ei fywyd gan agwedd Iesu tuag ato pan ddywed, 'Dyma hanner fy eiddo, syr, yn rhodd i'r tlodion: os mynnais arian ar gam gan neb, fe'i talaf yn ôl bedair gwaith', (Luc 19:8). Roedd hyn y tu hwnt i beth a ddisgwyliid yn y Gyfraith: 'Y mae i dalu'n llawn amdano, ac i ychwanegu pumed ran ato a'i roi i'r perchennog.....' (Lef. 6:5).

Nid oedd gan Sacheus unrhyw syniad beth a fyddai canlyniad dringo'r sycamorwydden. Diweddoddy diwrnod gyda Sacheus yn mwynhau cymdeithas lawen gydag Iesu yn ei dŷ ei hun. Yr oedd yn ddyn newydd oherwydd roedd Iesu wedi chwilio amdano ac yntau wedi ymateb mewn ffordd ymarferol, sef edifarhau a dychwelyd yr hyn yr oedd wedi ei ddwyn, a mwy. 'Daeth Mab y Dyn i geisio ac i achub y colledig' (Luc 19:10).

Sycamorwydden

Coeden yn dwyn ffrwyth tebyg i ffigys yn tyfu i uchder o tua 30 troedfedd. Nid i'w chamgymeryd gyda'r sycamorwydden yn Ewrop ac UDA. Gyda boncyff byr a changhenau yn ymledu'n llydan a dail bythwyrdd, roedd ei dringo a chuddio ynnddi yn hawdd i ddyn bychan o gorff.

Pwy yw'r dyn sy'n ceisio cuddio yn y goeden? Pam ydy e'n cuddio yno?

Ar ôl cyfarfod ag Iesu newidiodd Sacheus. Roedd am fyw i blesio Iesu – felly, dim mwy o dwyllo a dwyn arian gan bobl! Rhoddodd y cwbl yn ôl! Roedd pawb yn deall ei fod yn caru Iesu nawr.

Beth am ludo'r llun o amgylch cwpan papur – bydd pen y llun yn uwch na'r cwpan. Wedyn, torra allan ceiniogau papur a'i rhoi yn y cwpan. Defnyddia'r cwpan a'r ceiniogau i adrodd hanes Sacheus wrth mam a dad ar ôl mynd adref.

Diolch Iesu am garu Sacheus a newid ei galon. Diolch dy fod yn barod i faddau pwy bynnag sy'n dod atat yn gofyn am faddeuant. Amen.

Gwers 36 – Y casglwr trethi bychan

Iesu'r Ffrind | Beibl Newydd y Plant tud. 198

(Luc 19)

Gwers 36

Y casglwr trethi bychan

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN /DROS 7 oed

Y casglwr trethi bychan tud 152

BEIBL LLIW STORI DUW

Y casglwr trethi tud 258

BEIBL BACH STORI DUW

Y dyn heb ffrindiau tud 264

BEIBL NEWYDD Y STORIWR

Iesu a dyn y trethi tud 130

BEIBL LLIW Y PLANT

Iesu a Sacheus tud 248

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Iesu'r ffrind tud 198

BEIBL BACH I BLANT

Twyllwr bach cas tud 214

Y BEIBL I BLANT MEWN 365 STORÏAU

Y gwylwr yn y goeden tud 355

BEIBL LLIW Y TEULU

Y casglwr trethi bychan tud 270

Amser Chwarae

Bydd angen amrywiaeth o ddail, brigau, ffrwythau, neu luniau o goed.

Treuliwch amser yn edrych ar y gwahanol eitemau, gan drafod y gwahanol goed sy'n tyfu yn lleol ac yn y byd, y ffrwythau sy'n tyfu ar goed a'r gwahanol bethau cyfarwydd sy'n cael eu cynhyrchu o goed. Efallai bydd y plant yn gwybod bod rhai coed yn cadw dail trwy'r flwyddyn megis coed pinwydd – coed Nadolig! Byddai'n dda petaech yn medru adrodd hanes personol sy'n cyfeirio at rywun yn dringo coeden.

Neu, beth am fynd am dro i sylwi ar y coed gwahanol sy'n tyfu gerllaw?

Amser Stori

Bydd angen 5 sribed o bapur ar gyfer pob plentyn.

Darllenwch yr hanes o Feibl Newydd y Plant.

Wedyn, dangoswch y plant sut i greu 'coeden' gyda'r sribedi o bapur, gan eu gosod ar y bwrdd neu'r llawr, gydag un sribed yn 'boncyff' a'r 4 arall yn 'frigau'. Gofynnwch gwestiynau i'r plant am hanes Sacheus, e.e. Beth oedd enw'r dyn yn yr hanes a ddringodd goeden? Sut fath o ddyn oedd e? Pam oedd e wedi dringo'r goeden?

Wedyn, dangoswch i'r plant sut i greu amlinelliad syml o dŷ gyda'r sribedi – dwy wal, llawr a tho. Gofynnwch i'r plant pam eich bod wedi gwneud llun tŷ? Eglurwch fod y bobl o gwmpas yn synnu bod Iesu am fynd i dŷ Sacheus am swper, oherwydd nid oedd yn berson neis iawn. Ond roedd Iesu yn caru Sacheus ac am roi cyfle iddo stopio bod yn ddrwg a dechrau byw i blesio Duw. A dyna beth wnaeth Sacheus – rhoddodd yr arian yr oedd wedi ei ddwyn yn ôl a doedd e ddim eisiau twyllo pobl byth mwy.

Crefft

Llyfr Crefft t. 170–172

Rhigwm

Gweler tudalen 171 Llyfr Crefft am rigwm syml sy'n cyflwyno hanes Sacheus.

Gweddi

Bydd angen darn o gerdyn gyda'r gair 'Sori' arno.

Trafodwch yr adegau pan fydd angen dweud 'Sori' arnom. Dangoswch y gair 'Sori' i'r plant. Roedd Sacheus wedi dweud 'Sori.' Ydy'r plant yn cofio adeg pan oedd yn rhaid iddyn nhw ddweud 'Sori' wrth rywun? Eglurwch ein bod yn dweud 'Sori' os oes rhywbeth wedi digwydd yn ddamweiniol, e.e. torri rhywbeth. Ond weithiau, mae'n rhaid i ni ddweud 'Sori' pan fyddwn wedi gwneud rhywbeth o'i le neu wedi dweud rhywbeth o'i le yn fwrriadol. Ceisiwch rannu hanes personol sy'n addas yn y cyddestun. Atgoffwch y plant bod Iesu wedi maddau i Sacheus am ddwyn arian gan bobl gan fod Sacheus yn cydnabod ei fod wedi gwneud rhywbeth anghywir ac wedi dweud 'sori'. Eglurwch fod angen i ni ddweud 'Sori' wrth Iesu hefyd, pan fyddwn yn gwneud neu'n dweud pethau na ddylwn, a bod Iesu'n barod i faddau i ni. Gweddiwch dros y plant, gan ddweud 'Sori' wrth Iesu a gofyn am gymorth i wneud beth sy'n ei blesio.

Adnoddau Ychwanegol

Crefft

Llyfr Crefftau Stori Duw i blant dan 5 oed t. 170–172

Tafleini gwefan amserbeibl.org

Cyfres C – Sacheus

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 43: Tyrdd i lawr Sacheus

Storiau'r Anifeiliaid: Stori Sacheus

Cyfres Powerpoints Beibl Bach i Blant

Stori 53: Twyllwr Bach Cas

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb tud 344

Llyfrau Stori

Iesu a Sacheus

Ar y Brig – stori Sacheus

